

ben megkövetelte a néplélek kutatását és legkülönfélébb megnyilvánulásaiban való ismertetését, az olasz nemzet s az emberiség nagy géniuszaik jelentőségének a tanulók felfogóképességéhez mért feltárását, különösen pedig azt, hogy tanító és tanár egyaránt eleven, az érdeklődést állandóan ébren tartó módszerrel tanítsa szaktárgyát.

A tájszólásokat régebben folyton támadták és megvetették, a nyelv eltévelyedéseinek tekintették őket. Aki tájnyelven beszélt vagy írt, lesajnálták, esetleg le is nézték. Most, az általános megújulás nyomán ismét polgárjogot nyertek a dialektusok. Az új tanítástervek nemcsak hogy nem feledkeztek meg a népi vonásokról, a tájnyelvi s tájköltészeti értékekről, hanem ki is mondták, hogy a népművészettel és népkultúrával való összefüggések megmagyarázását az egész oktatás alapépítményévé kell tenni. Ennek a szellemnek folyományképen a mostani olasz diákság már szeretettel hallgatja és énekli a népdalokat s egyáltalán örömmel karol fel mindent, ami az itáliai ősi néplélekből sarjadzik ki.

Természetesen a fasiszta pedagógusok gondolkodása is gyökeresen más, mint amilyen az előző korszak tanítómestereié volt. Anyagi ellátásuk napjainkban úgyszólván teljesen kielégítő. Fizetési kérdéseken nem sopánkodnak, mint azelőtt. Sokat tárgyalják a módszertan kérdéseit és gyakori eset, hogy munkaidejükön túl is lelkesen áldoznak a fasizmus tanügyének oltárán.

Az olasz állampolitikának egyik sarkalatos alap gondolatából ered az az érdekes jelenség, hogy különösen a leányiskolákban nyomatékosan és szüntelenül hangoztatják az ifjúságnak a termékenységgel való örök kapcsolatát. A természetnek, a földnek ősi termőerejére mutatnak rá. Sohasem fog eszébe jutni senkinek, hogy azt pusztá divatból kipusztítsa. Ez éppen olyan bűn lenne, mint amilyen bűnözés a nő termőképességének ok nélküli tönkretétele.

Padellaro rendkívül tanulságos könyvéből csupán egy megállapítást óhajtok még kiemelni. Azt, hogy az egész mai ifjúság valósággal rajong Mussoliniért. Ez nem is csoda, ha meggondoljuk, hogy a Duce a fiatalságnak őszinte, melegszívű barátja és vezére.

Láczér István.

1. La formation professionnelle du personnel enseignant secondaire. 1935, 206 lap. — 2. Les conseils de l'instruction publique. 1935, 180 lap. Publications du Bureau International d'Éducation, Genève. Nos 40—41.

A genfi Nemzetközi Nevelésügyi Hivatal kiadványsorozatának ez a két legújabb kötete az összehasonlító oktatásügynek mostanában méltán felkarolt területére tartozik: hivatalos tanügyi adatok alapján készült két értékes monográfia, egyúttal összefoglaló előkészítő jelentések a Genfben július havában megtartott IV. nemzetközi közoktatásügyi kongresszus számára. Anyagbeszerzés és feldolgozás tekintetében mindkét munka az immár bevált eljárást követi: az anyagnak birtokába a közoktatásügyi minisztériumokhoz intézett kérdések útján jutott, a feldolgozás pedig ezt a rendet követi: bevezetés, tárgyi szempontok szerint való összefoglalás és a nyersanyagnak országonként való felsorolása. Ezzel a logikus módszerrel megkönnyíti a szakember-

nek az eligazodást. Hazánk mindkét kötetben méltóan van képviselve a többi országok mellett.

1. A középiskolai tanárok képzésére vonatkozó 9 kérdés közül egy-egy az általános tanulmányokra, a kinevezésre és a továbbképzésre vonatkozik, 6 pedig a pedagógiai és pszichológiai tanulmányokra, illetőleg kiképzésre. A bevezetés (9—49. l.) tarka képet tár elénk az idevágó viszonyokról s a beküldött adatokat felette részletesen dolgozza fel és csoportosítja a következő szempontok szerint: 1. Felvétel, előtanulmányok, szakképzés helye és ideje (áttekintő táblázat a 18—20. l-on). 2. Elméleti és gyakorlati pedagógiai és pszichológiai képzés (táblázatok a 28. és a 35—6. l-on). 3. Képesítő vizsgálatok. 4. Alkalmazás, kinevezés. 5. Továbbképzés. Hellyel-közzel érdekes kivételes példákra is akadunk: így például Ausztráliában kiselejtezik azokat a jelölteket, akik nem látszanak alkalmasnak a pedagógiai hivatásra; Kínában súlyt vetnek a testi és szellemi egészségre, Lettországból kívánják, hogy a jelöltek mentesek legyenek olyan lelki és testi fogyatékoságoktól, amelyek hátráltatják pedagógiai tevékenységüket. Papirosformában figyelmet érdemel a Szovjet-Oroszországban előírt pedagógiai kiképzésnek következő terve: 1. Pszichológia és gyermektanulmány (az 1. évben). 2. Általános neveléstudomány (1. és 2. év). 3. A neveléstudomány története (4. év). 4. A szaktárgyak módszertana (3. és 4. év). 5. Általános pedagógiai gyakorlat (3. év). 6. Módszeres gyakorlatok (3. és 4. év). A pszichológiai irány és vele kapcsolatos gyakorlatok általában tért hódítanak: erre nézve felette tanulságos Skótország tanterve, amelyet a 30—31. lapon részletesen közölnek.

2. Ez a kötet a közoktatási tanács kérdésével foglalkozik, mégpedig legtágabb értelmében, mert ennek keretében tárgyalja a lefelé sorakozó, az iskolák irányítására és felügyeletére rendelt hivatalos tényezőket: hatóságokat és intézményeket is. Erre vallanak már a felvetett és a minisztériumokhoz intézett kérdések is, amelyek a szűkebb értelemben vett közoktatási tanácsok mellett megemlítik a vidéki (*régionaux*), kerületi (*districts*) és a helyi, községi (*locaux, communaux*) iskolai tanácsokat is, sőt néhány sorban (40. l.) a szülői egyesületekét is. A bevezetés (9—40. l.) ugyanilyen sorrendben tárgyalja az 50 országból érkezett 61 választ. Ezúttal is felette változatos képet kapunk a tanácsok hivatásáról, szervezetéről, hatásköréről stb. A szerző azon a feltűnő megállapításon kezdi, hogy ma Németország,* Ausztria,** Angolország, Dánország, az amerikai Egyesült Államok és még 10 kisebb állam országos közoktatási tanács híján van. Az 50 ország közül 35 rendelkezik ilyen országos intézménnyel. A mi Országos Közoktatási Tanácsunk 1871-ben alakult és ezzel megelőzte Franciaországot (1880) és Bajorországot (1873). A kiadvány főrésze a különböző országoknak idevágó intézményeit többé-kevésbé részletes hivatalos közleményekben mutatja be és sok tanulsággal szolgál a szakembereknek.

* Poroszországban Zedlitz br., Nagy Frigyes minisztere állított fel *Oberschulkollegium* néven központi tanügyi hatóságot.

** Ausztriában 1863-tól 1866-ig működött egy *Unterrichtsrat*, amely az októberi diplomával megszüntetett közoktatási minisztériumot pótolta.

Megelégedéssel állapíthatjuk meg, hogy mindkét munka szerkesztője alkalomadtán sűrűn emlékezik meg rólunk és ennek alapján a külföld is tudomást vehet róla, hogy a kultúrának e két fontos területén versenyképesek vagyunk. A genfi Bureau-t pedig ösztönösen elismerés illeti meg egyrészt buzgó és szakavatott munkásságáért, másrészt azért az önzetlenségért és áldozatkészségéért, hogy összehasonlító közoktatásügyi munkásságába a 12 tagállamon kívül a többieket is bevonta, ami lényegesen hozzá fog járulni tekintélyének megszilárdításához és jövő sikeres fejlődéséhez. *kf.*

Hugo Bakonyi: *Die gebräuchlichsten Wörter der deutschen Sprache für den Fremdsprachenunterricht stufenmäßig zusammengestellt.* (Beiträge zur Methodik des deutschen Sprachunterrichts im Ausland. Herausgegeben vom Goethe-Institut zur Fortbildung ausländischer Deutschlehrer. Deutsche Akademie. Heft. 1.) Verlag von Ernst Reinhardt in München. Évszám nélkül. (N. 8-r., 88 l.)

Az 1925-ben Münchenben alakult Német Akadémia Goethe-Intézete egy kiadványsorozatot indított meg, hogy fejlessze vele a módszertannak azt az ágát, amelynek tárgya a német nyelvnek mint idegen nyelvnek tanítása. Örülünk neki, hogy ennek a sorozatnak első füzeteként magyar tanár dolgozata jelent meg, oly kartársunké, aki már hosszú idő óta eredményesen foglalkozik az élő idegen nyelvek tanításának módszeres kérdéseivel.

Itt ismertető munkája két részből áll: egy bevezető tanulmányból és egy szójegyzékből. A bevezető tanulmány az idegennyelvi oktatásnak azzal a meglehetősen elhanyagolt, pedig nagyon fontos gyakorlati kérdésével foglalkozik, milyen szókészletet szemeljünk ki valamely idegen nyelv tanításának alapjául. Nyilvánvaló, hogy erre a célra nem a ritkán előforduló, hanem a legismertebb és leggyakrabban használt szavak lesznek a legalkalmasabbak. A német nyelvnek ezeket a leggyakoribb és legismertebb szavait válogatja ki gondos módszeres vizsgálattal a mű szerzője és foglalja az előfordulás gyakorisága szerint elrendezett szójegyzékbe. A németeknek, az angoloknak és az amerikaiaknak eddig is voltak ugyan a szavaknak gyakoriságát feltüntető szótáraik, de azok vagy nem a nyelvtanítás céljára készültek, vagy csak az irodalmi nyelvhasználatot vették figyelembe, szerzőnk azonban a mindennapi beszéd és az egyszerűbb irodalmi nyelv vizsgálata alapján állítja össze azoknak a szavaknak jegyzékét, amelyekre legnagyobb szükségünk van a nyelvtanításban. Körülbelül hat-hétezerre becsüli a legismertebb szavak számát; ezeknek egyrésze aránytalanul gyakrabban fordul elő, mint a többi, de a leggyakrabban használt szavak száma nem nagy, mindössze 700—1000. Nevezetes, hogy a legsűrűbben ismétlődő szavak nem a főnevek, melléknevek, igék, vagyis nem a tartalmas szavak, hanem a névelők, névmások, határozószók, kötőszók. Mégsem az utóbbiakat kell a nyelv tanításban alapul vennünk, mert ezekből nem lehetne értelmes és érdekes mondatokat, még kevésbé ilyen szövegeket szerkeszteni, hanem a legismertebb tartalmas szavakból kell kiindulnunk.